

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3

ТЕМА: Шкільний курс біології у 6 класі

Мета: проаналізувати структуру та зміст навчальної програми та підручника з «Біології» для 6-го класу

Компетенції, які необхідно сформувані: визначати основні структурні компоненти у підручнику з «Біології» для 6-го класу; складати й аналізувати структурно-логічну схему побудови шкільного курсу біології 6 класу; проводити за підручником аналіз завдань різного характеру для закріплення знань учнів.

Обладнання: навчальна програма, шкільні підручники для 6 класу.

Теоретичні питання

1. Мета і завдання курсу біології у 6 класі.
2. Особливості програми та підручника з «Біології» для 6-го класу.
3. Структура навчального матеріалу біології у 6 класі.

1. Навчальна програма з біології для 6–9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН від 07 червня 2017 р. № 804. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.osvita.ua/school/program/program-5-9/56139/>

2. Біологія: підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти / І.Ю. Костіков та ін. – Вид. 2-ге, доопр. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 240 с.

Коротке пояснення:

Типова структура підручника:

- зміст, що містить перелік назв розділів у точній відповідності до затвердженої навчальної програми;
- вступ (передмова) з обґрунтуванням ролі та значення дисципліни у підготовці фахівця, місце даного курсу (його частин) серед інших дисциплін, формулювання основних задач, що стоять перед учнем при вивченні навчальної дисципліни;
- основний текст;
- питання, тести для самоконтролю;
- обов’язкові та додаткові задачі, приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв’язання задач (таблиці, схеми тощо);
- апарат для орієнтації в матеріалах книжки (предметний, іменний покажчики).
- список використаної літератури

Алгоритм аналізу підручника з біології

1. Визначити структуру підручника з біології.
2. Дати оцінку текстам підручника за такими критеріями:
  - науковість;
  - доступність викладення матеріалу;
  - популярність, використання цікавих фактів та відомостей;
  - послідовність викладення;
  - логічна завершеність кожного параграфу;
  - наявність термінологічного апарату, висвітлення провідних понять.
3. Охарактеризувати апарат організації засвоєння:
  - співвідношення питань і завдань;
  - які питання і завдання переважають: репродуктивні чи продуктивні, навести приклади.

4. Проаналізувати апарат орієнтації:

- наявність;
- ефективність;
- недоліки.

5. Дати оцінку ілюстративного апарату:

- кількість ілюстрацій (достатньо чи недостатньо);
- розміри ілюстрацій, чіткість зображення, відповідність натуральним об'єктам;
- методична грамотність зображень і покажчиків до них.

Пам'ятка «Структурні компоненти підручників»

Текст			Позатекстовий компонент		
Основний	Додатковий	Пояснювальний	Апарат організації засвоєння	Ілюстрації	Апарат орієнтування
Знання про основні поняття, закони, теорії	Документальні, хрестоматійні матеріали, емоційні, естетичні відступи	Примітки, роз'яснення, словники, алфавітний покажчик, перелік термінів	Питання, вправи, задачі, завдання, таблиці, відповіді	Малюнки, карти, схеми, плани, фотокартки, фотомонтажі, діаграми, фото схеми, репродукції	Передмова, зміст, шрифтове виділення, предметні та іменні покажчики рубрикації

ХІД ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Завдання № 1. Визначити мету викладання біології у 6 класі для вчителя і мету вивчення для учня

Мета для вчителя:

Мета для учня:

Завдання № 2.

1. Користуючись навчальною програмою і підручником, скласти і проаналізувати структурно-логічну схему побудови курсу біології 6 класу.

Завдання № 3. За обраним на попередньому занятті підручником обрати довільно параграфи з декількох розділів й проаналізувати завдання і запитання після тексту параграфа. Результати аналізу подати у вигляді таблиці.

Вихідні дані підручника: _____

Порівняльний аналіз завдань для закріплення знань учнів до тексту параграфа

Назва розділу, номери параграфів	Кількість завдань репродуктивного характеру	Кількість завдань творчого характеру	Кількість завдань практичної спрямованості

Завдання № 4. Керуючись алгоритмом аналізу підручника та пам'яткою «Структура шкільного підручника з біології» провести аналіз одного з підручників з біології для 6 класу
 Вихідні дані підручника: _____

Аналіз компонентів шкільного підручника з біології

Структурні компоненти підручника	Оцінка позитивних рис компонентів	Оцінка негативних рис компонентів
Текст		
- основний		
- додатковий		
- пояснювальний		
Позатекстові компоненти		
- апарат організації засвоєння		
- ілюстрації		
- апарат орієнтування		

Висновок про відповідність змісту і послідовності навчального матеріалу підручника щодо чинної програми.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Скласти анотований список підручників з курсу біології у 6 класі
2. Проаналізувати підручники біології для 6 класу та заповнити таблицю.

Аналіз підручників біології для 6 класу

Автори підручника	Вихідні дані	Оцінка текстового апарату	Оцінка позатекстового апарату

Висновок. Підручник якого авторського колективу ти б обрав як вчитель? Як учень?